

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága
1085 Budapest
Gyulai Pál u. 13.
fax: 327-4400

**Szakmai beszámoló a Megvalósult Művek 2012 – Az NKA által támogatott
iparművészek kiállításáról**

Iparművészeti Múzeum, Budapest

2013. január 25 – március 10.

Kupolaterem

Pályázati azonosító: **3906/10500**

Támogatás: 4.000.000.- Ft

2013. január 25. és március 10. között – immár hetedik alkalommal – tekinthették meg az érdeklődők a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészeti Kollégiuma alkotói pályázatának nyertes műveit az Iparművészeti Múzeum kupolatermében. A kiállításon harminc kortárs művész mutathatta be munkáit.

Az NKA Iparművészeti Kollégiuma évenként új és egyedi műalkotások létrehozásához nyújtott (ebben a szervezeti formában utolsó alkalommal) vissza nem térítendő támogatást az iparművészeknek. A pályázat elnyeréséhez a kortárs művészeknek önéletrajzzal, éves alkotói tervvel és korábbi munkáik referenciaanyagának beküldésével kellett meggyőzniük a szakmai zsűrit munkáik újszerűségéről, egyediségéről. A 2011-ben odaítélt, 2012-es évben megvalósításra és 2013 elején bemutatásra került pályamunkák a következő művészek alkotásai voltak: *Ádám Krisztián, Ardai Ildikó, Balanyi Károly, Balás Benedek, Békés Rozália, Bitó Balázs, Borza Teréz, Buczkó György, Csíkszentmihályi Réka, Csókás Emese, Dávid Attila Norbert, Dobolán Judit, Égi Marcell, Harsay Ilona, Hegedűs Zsanett, Illés Katalin, Kányási Holb Margit, Kondor Edit, Lencsés Ida, Orbán Katalin, Páger Bernadett, Pannonhalmi Zsuzsa, Pasqualetti Eleonóra, Pázmándi Antal, Püspök Balázs, Rex-Kiss Béla, Somodi Ildikó, Szentirmai-Joly Zsuzsanna, Szűcs Edit, Vető Péter.*

A kiállítás helyszíne az Iparművészeti Múzeum mintegy 200 négyzetméteres nagyszabású Kupolaterme volt, amely az elmúlt években elsősorban kortárs bemutatók helyszínéként működött.

A bemutatott művekhez kísérő kiadványként színes képekkel illusztrált katalógus készült, amely a bevezető szövegek mellett röviden bemutatja a résztvevő művészeket, ars poeticájukat és a kiállított műveket. A kiadványhoz a múzeum minden elkészült alkotásról új fotók készített (Áment Gellért fotóművész felvételei). A katalógus formátuma az Iparművészeti Múzeum kiadvány-arculatához igazodik, 68+4 oldalon és 500 példányban jelent meg.

A kiállítás ünnepélyes megnyitója 2013. január 24-én délután volt az Iparművészeti Múzeum Dísztermében. A kiállítás Dr. Fabényi Júlia, a Pécs Janus Pannonius Múzeum igazgatója és az NKA Vizuális Művészetek Kollégiumának vezetője nyitotta meg.

A kiállításához meghívó, plakát és épületmolínó is készült, hirdetése több helyen megjelent, plakátjai a főváros számos pontján megjelentek.

A kiállítás ismertetése az Iparművészeti Múzeum honlapján az alábbi címen érhető el:

www.imm.hu/nka2012

A pályázati beszámoló letölthető az alábbi oldalról:

www.imm.hu/palyazatibeszamolok

Budapest, 2013. május 9.

Jékely Zsombor
gyűjteményi főigazgató-helyettes
Iparművészeti Múzeum

Mellékletek:

A kiállítás ismertetése (Erdei Lilla kurátor)

A kiállítás katalógusa

A kiállítás meghívója

A kiállítás ismertetése

A kiállított alkotások igen nagy változatosságot mutatnak, lehetetlen őket egyetlen témakör köré csoportosítani, vagy egy meghatározott koncepció mentén bemutatni. A kiállítás inkább aktuális helyzetkép, egy keresztmetszet az iparművészet jelenlegi helyzetéről és a művészeket foglalkoztató személyes és társadalmi kérdések művészi vetületéről. Viszonylag szűk körű, mégis sokszínű szelete ez a hagyományokból táplálkozó kortárs magyar iparművészetnek. A kiállított művek sokszínűségét a változatos anyagfelhasználás és merész anyagtársítás, az újító szándékú készítéstechnika, a játékos kísérletező kedv, és napjaink gyorsan változó világának kérdésre adott válaszok biztosítják. A művészek nem állnak meg az iparművészet anyag-forma-funkció hármasságánál, hanem a kortárs iparművészet eszköztárát felhasználva gondolataikat, érzelmeiket, a világról alkotott véleményüket fogalmazzák meg és tárják a nagyvilág elé. Így a művek között a klasszikus iparművészet és formatervezés mellett a fotóművészet, hangszerkészítés, performansz határterületeivel is találkozhatunk. A kiállított tárgyak széles spektruma a használati tárgyaktól a szoborszerű alkotásokon át, az előadóművészet lényegét tömörítő pillanatképpé merevített alkotásáig terjednek. Alapanyagaik is igen változatosak, a textil, kerámia, üveg, fém, papír mellett műanyagok, természetből vett elemek is megtalálhatók az alkotásokban.

A különbségek ellenére megragadható néhány olyan témakör, mely több alkotás központi gondolatát képezi. Egyik ilyen visszatérő motívum a *játék*. Csíkszentmihályi Réka nagyméretű, falra szerelhető interaktív képként is értelmezhető logikai játékokat készített. A „Solitaire”, a „Memória” és a „Dáma” játékok bábuiból, vasból, üvegből, szögekből kézműves technikával készültek. Püspök Balázs többfunkciós, átalakítható óvodai bútorcsaládot alkotott, pl. terepasztallá átalakítható padot, hintává vagy dobozzá átfordítható tárolópolcot. Dávid Attila Norbert ékszerértékű játéktárgyai gyermeklelkű felnőtteknek szólnak, pl. a sípként is funkcionáló nyakláncok vagy csörgők, esetleg dobókockák. Vető Péter „Elektroakusztikus fretless gitárja” megalkotása háromévi kutatómunka eredményeként ötvözi a jazzgitárok és a nagybőgők hangját.

A *játékosság* a konkrét játékokon túl az anyagokkal, formákkal, készítéstechnikával való kísérletezés formájában is megnyilvánul. A különböző, össze nem illő anyagok párosítása, vagy egy-egy anyag szokatlan összefűzése, egymáson való elcsúsztatása, hajlítása különleges hatást és számtalan felhasználási lehetőséget nyújt. A kiállított alkotások egyik legkülönlegesebb darabjai a Szentirmai-Joly Zsuzsanna által készített ún. „Laokoon mozgó szövetek”. A téglalap formából kiinduló, lazán összekapcsolt, cakkos szélű műanyag szalagok egymáson számtalan módon elcsúsztathatóak, mozgásukkal változatos térbeli formák hozhatók létre. A különböző anyagokból készíthető „szövet” variálható, alkalmas kinyitható és összezsukható, formakövető tárgyak, burkolatok, térelválasztó elemek készítésére. A játékosság nyomon követhető Hegedűs Zsanett „Oxalis” női ruha kollekciójában, ami az apró részletek variálhatóságának köszönhetően különböző alkalmakra átalakítható. Ádám Krisztián ékszerei a kemény, rozsdamentes acél alapanyagból speciális fémmegmunkálási technológiával készült, légies könnyedségű, papírvékonyaságú mintaelemeinek ellentétére épültek.

Másik ismétlődő gondolat a *fény és árnyék ellentéte*, mely látszólag egymástól távoli területeken is megjelenik igen változatos formában nem csak a kerámia- és üvegművességben, hanem a formatervezésben és a textilművészetben is. Páger Bernadett modern takácsszöveibe fényvisszaverő zsinórokat szőtt. „Of course” című lakástextil sorozatát a régi, utólag színezett fotók inspirálták. Rex-Kiss Béla a klasszikus álmennyezet-rendszerek továbbgondolásával, különböző plasztikájú elemek, egymáson áthajló „nyelvek” és egyedi LED fényforrások segítségével hozott létre hangulatvilágítást. Pannonhalmi Zsuzsanna porcelánból készített belső megvilágítású fénytárgyain növények, versképek

elevenednek meg. Változatos formájú és nagyságú lámpái, fényszobrai dekoratív díszét képezik a kisebb, otthonosabb és a tágasabb tereknek egyaránt. Dobolán Judit rogyasztott technikájú áttetsző üvegekpei leegyszerűsített makrofelvételek és grafikai jelek mintáin keresztül átszűrődő fényei falba építve különleges hatást nyújtanak.

A *kézműves és a magyar hagyományok* is visszatérő elemei a bemutatott tárgyaknak. Illés Katalin cipői hagyományos technikával, velúr alapanyagokból készültek. Kondor Edit 28 db különböző tálalóedényt tartalmazó porcelán asztali tárgyegyüttesét az alapanyag szépségének hangsúlyozásával, kézbe simuló formáival a divatos csúcsgasztronómia (fine dining) számára tervezte.

Balás Benedek a magyar népmesei, népművészeti elemeket és mintakincset dolgozta fel „Magyarország” című grafikai sorozatában. A csodaszarvas, az éneklő madár is megjelenik munkáiban kortárs megfogalmazásban. Balanyi Károly a magyar vidék, a Kiskunság elhagyatott vidékeire, a parlagon maradt földekre, a hajdani tanyák pusztuló maradványaira hívja fel a figyelmet. Munkájában ötvözi fotografikai és a tűzzománc technikát „Magyar ugar” című fotómontázs sorozatában.

A textilművészek egy-egy textiltechnika újragondolásának, továbbfejlesztésének, kortárs technikákkal való ötvözésének szentelték munkáikat. Arday Ildikó a székely festékesek (szőnyegek) hagyományainak továbbgondolását helyezte mondanivalója középpontjába. Nagyméretű faliszőnyegén a hagyományos alapanyagot, színvilágot és készítéstechnikát ötvözte az egyedi, relíefhatást nyújtó készítéstechnikával és a csikritmusok széttördelt játékaival. Somodi Ildikó az ikat (textilfestés) technikáját alapul véve fogalmazta meg az Angyali üdvözlés témakörét „Annunciáció” címmel. Csókás Emese pedig a klasszikus kárpitszővést ötvözte a fémmegmunkálás során előállított különleges felületeivel „Rétegek” című munkájában.

Kányási Holb Margit munkája kissé kilóg a sorból. „Lepel-parafrázis” című munkájában a lepel és a köldökpólya témájának feldolgozására készült performansa (film formájában) és annak egy textilbe kimerevített képkockája volt kiállítva. A „textilkép” a nemez, a textilfestés, a nyomott technika és az applikáció technikáját ötvözte. Egymás mögé függesztett hatalmas, ablakos textilleplek időnként láttatni engedik a háttértextil egyes részleteit.

Mindegyik alkotás betekintést nyújt alkotója privát szférájába, az őt foglalkoztató gondolatokba, érzésekbe, a művész által átranzformált, tárgyasult formában leképezett világba. Így a műveken keresztül beleshetünk a művészek életébe, ha vesszük a fáradságot, hogy a művek mögé nézve megkeressük az alkotó embert.

Az NKA Iparművészeti Kollégiumának alkotói pályázatát elbíráló zsűritagok 2011-ben: *Rényi Krisztina*, grafikusművész (a kollégium vezetője), *Baráth Hajnal* textilművész, *Minya Mária* keramikumművész, *Nagy Judit* gobelinművész, *Sipos Enikő* restaurátor, *Szepes Lászlóné* művészettörténész, *Tildi Béla* belsőépítész, *Zidarics Ilona* ötvösművész; a kollégium titkára *Pusztai Mária*.

Erdei T. Lilla
Iparművészeti Múzeum
muzeológus – etnográfus
a kiállítás kurátora

